

TÁJÉKOZTATÓ

A NAGYKERESKEDELEMBEN JELLEMZŐ KÖRNYEZETI TÉNYEZŐK

**A nagykereskedelmi szektor
környezettudatosságának felmérése és
növelése a konvergencia régiókban
projektről**

GINOP-5.3.5-18-2020-00169

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	2
A környezetvédelmi helyzet alakulása nemzetközi és hazai tekintetben	4
A környezetvédelmi helyzet alakulása a nagykereskedelemben	5
A nagykereskedelemben jellemző környezeti tényezők.....	8
Légszennyezés a nagykereskedelemben	8
Az áruk és szolgáltatások nyújtásához felhasznált energia a nagykereskedelemben	9
Energiafogyasztási adók a nagykereskedelemben.....	10
Szennyezési adók a nagykereskedelemben	11
Szállítási adók.....	12
Összevont környezetvédelmi adók.....	13

Bevezetés¹

A kereskedelemben, mint önálló szakmában, melynek egyik ágazata a nagykereskedelem, az országos kereskedelmi, munkáltatói érdekképviseletek összefogásával valósulhat meg a környezettudatosság fejlesztésének célkitűzése. Környezetünk védelmét és a fenntarthatóság kérdését a nagykereskedelemben sem lehet megkerülni.

Az európai fogyasztási szokásokat is vizsgáló Deloitte kitekintéséből kiderült, hogy az európai fogyasztók az elmúlt egy évben nagyon nagy hangsúlyt fektetnek az élelmiszerek és az egészség közötti kapcsolatra. Előszeretettel vásárolnak bio és fenntartható élelmiszereket, tovább preferálják a helyi termelők termékeit. Érdekesség, hogy a magasabb ár nem képez visszatartó erőt, vagyis a gazdasági racionalitás helyett egyfajta érték-racionalitás érvényesül a döntéshozás során. A fenntarthatóság is fontos szerepet tölt be a fogyasztók értékrendjében. Némelyeket elrettent az online vásárlás a túlzott csomagolóanyag felhasználás miatt, mivel tudatosan igyekeznek kevesebb műanyagot használni.

¹ Forrás: GINOP-5.3.5-18-2020-00169 – A nagykereskedelmi szektor környezettudatosságának felmérése és növelése a konvergencia régiókban projekt keretében készült elemző tanulmány (<https://zoldkereskedelem.hu/tanulmany.html>)

A fogyasztók elvárják az élelmiszerboltok részéről, hogy minél nagyobb hangsúlyt fektessenek az egészséges és fenntartható életmódot segítő termékekre (Deloitte, 2021).

Az Európai Unió támogatásai lehetővé teszik a fenntarthatóság magasabb szintű jelenlétét olyan területeken is, mint a közlekedés. Ez többek között a vasutak, közutak, kerékpárutak, kikötők környezetbaráttá tételét jelenti. Annak ellenére, hogy Magyarországon 1200 töltőállomás található, több régió még nem került megfelelően lefedésre. Emellett nagy hangsúlyt kap a tömegközlekedés által keletkezett üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése is (Deloitte, 2021).

A környezetvédelmi intézkedések finanszírozási forrásához tartoznak a zöld kötvények, amik olyan értékpapírok, melyek fix kamatozású hitelviszonnyal bírnak és annak érdekében hozták létre, hogy a befektetők pénzeszközeiket környezeti előnyökkel bíró projektekbe fektessék (ECLAC, 2017). Ez az ágazat azonban még gyerekcipőben jár és a magyar vállalatok fenntarthatósági beruházásokba is csak akkor vágnak bele, ha azok csökkentik a költségeket és növelik a hatékonyságot (Deloitte, 2021).

A környezetvédelmi helyzet alakulása nemzetközi és hazai tekintetben²

A fenntarthatósági trendekben javulás érzékelhető, ugyanis egyre több vállalat mérlegeli a tevékenységével kapcsolatos környezeti és társadalmi hatásokat. Mára a környezettudatosságot és a fenntarthatóságot elősegítő technológiai fejlődés már elvárás lett. Emellett a gondolkodásba is beépülnek ezek a fogalmak, miközben ezzel párhuzamosan és egyre növekszik az olyan fórumok száma is, melyek zászlajukra tűzték a fenntarthatóság propagálását (BCSDH 2008).

Európa lakosságának ökológiai lábnyoma meghatározó jelleggel bír a világ szempontjából is, habár a Föld népességének 10%-a él csak a kontinensen (ETC/SCP 2009). A legnagyobb országok gazdaságaival szemben egyre meghatározóbbak a multinacionális nagyvállalatok, melyek szerepe különösen fontos a fenntartható fejlődés szempontjából, hiszen igen jelentős a vállalatok környezetre gyakorolt hatása (Anderson et al. 2000). Magyarországon ebben a tekintetben igyekszik szigorú szabályokat bevezetni a

² Forrás: GINOP-5.3.5-18-2020-00169 – A nagykereskedelmi szektor környezettudatosságának felmérése és növelése a konvergencia régiókban projekt keretében készült elemző tanulmány (<https://zoldkereskedelem.hu/tanulmany.html>)

környezetvédelem érdekében, azonban a gazdasági átállás komplex és költséges folyamat. Habár a termelésben már történtek változások a szennyező eljárások lecserélésében, a fogyasztási szokások továbbra is a túlfogyasztás mintázatait produkálják. Ide tartozik az energiaigényes és pazarló fogyasztói magatartások előretörése. Az energiafelhasználást nagyban elősegítette a technológiai fejlődés, mely a termelési procedúrában is komoly változásokat eszközölt magának, azonban a hulladéktermelés és a szelektív hulladékgyűjtés motívumai továbbra sem kedvezőek a fenntarthatóság szempontjából (Deák, 2015).

A környezetvédelmi helyzet alakulása a nagykereskedelemben³

A fenntarthatóság fogalma néhány évtizede jelent meg és az elmúlt években nagy hangsúlyt kap az előtérbe helyezése.

Egyre több vállalat mérlegeli a tevékenységével kapcsolatos környezeti és társadalmi hatásokat és ennek megfelelően tér át a környezettudatos technológiai módszerekre.

³ Forrás: GINOP-5.3.5-18-2020-00169 – A nagykereskedelmi szektor környezettudatosságának felmérése és növelése a konvergencia régiókban projekt keretében készült elemző tanulmány (<https://zoldkereskedelem.hu/tanulmany.html>)

Európa lakosságának meghatározó szerepe van az ökológiai lábnyom tekintetében és a kontinensen lévő multinacionális nagyvállalatok szerepe fokozatosan növekszik a fenntartható fejlődés szempontjából.

Magyarország a környezetvédelem előtérbe helyezésének érdekében folyamatosan szabályokat vezet be és változásokat kezdeményez a gazdaság, termelés, fogyasztás tekintetében egyaránt.

Európában az elmúlt egy évben egyre nagyobb hangsúly terelődik az élelmiszerek és az egészség közötti kapcsolatra és egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek a helyi termelőktől származó termékek és a fenntartható élelmiszerek.

Az Európai Unió támogatásaival a fenntarthatóságra való átállást ösztönzi, beleértve az infrastruktúra fejlesztését is, külön figyelmet fordítva az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére.

A nagyvállalatoknál számos intézkedés segíthetné a környezetbarát termelésre való átállást, ilyen például az elektromos járművek használata a szállítás során, vagy a fenntartható csomagolás bevezetése.

A magyar nagyvállalatok körében is egyre elterjedtebb a hulladékgazdálkodási módszerek változtatása, üvegházhatású gázok mérséklése vagy az energiatakarékosság.

Számos nagyvállalat építi környezettudatos stratégiáját a termékek újrafelhasználására és a csomagolásmentes termékek bevezetésére. Emellett központi célként tűzték ki, hogy minél korábban elérjék a klímasemlegességet és a zöld energiára való áttérést is.

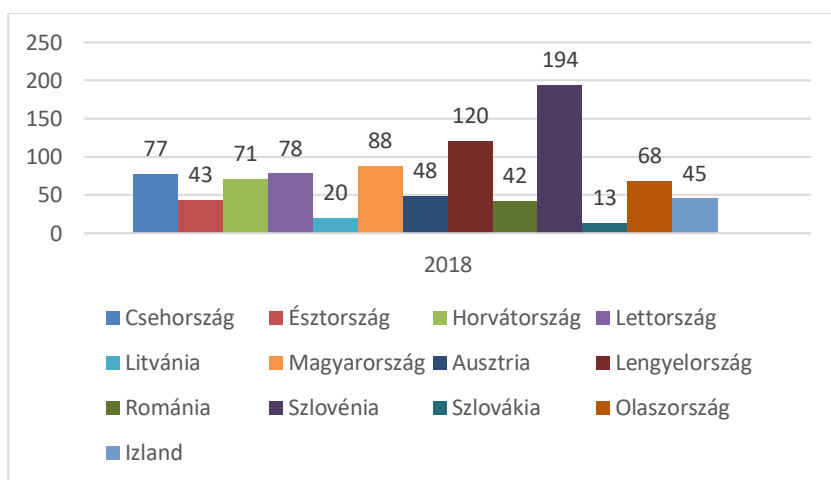
Közép-Kelet-Európai tekintetben, a nagykereskedelem légszennyezési viszonyait figyelembe véve, Magyarország a középmezőnyben helyezkedik el.

2018-as adatokat figyelembe véve az összevont környezetvédelmi adók, szállítási adók és energiafogyasztási adók tekintetében a Közép-Kelet-Európai térségben Magyarország alacsony szinten tartja a bevételt a térség többi országához képest.

A nagykereskedelemben jellemző környezeti tényezők⁴

Légszennyezés a nagykereskedelemben

LÉGSZENNYEZÉS A KÖZÉP-KELET-EURÓPAI
TÉRSÉG NAGYKERESKEDELMÉBEN
(KILOGRAMM/FŐ)

Forrás: Eurostat – ENV_AC_AINAH_R2

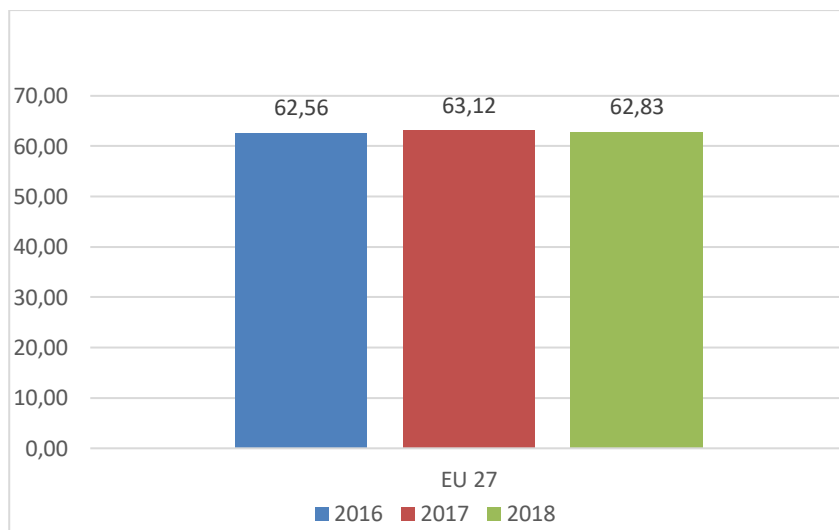
A nagykereskedelemben kibocsátott szén-dioxid kilogramm/főre jutó aránya Szlovéniában volt a legjelentősebb 2018-ban. Lengyelországban is jelentős ez az érték, míg Szlovákiában

⁴ Forrás: GINOP-5.3.5-18-2020-00169 – A nagykereskedelmi szektor környezettudatosságának felmérése és növelése a konvergencia régiókban projekt keretében készült elemző tanulmány (<https://zoldkereskedelem.hu/tanulmany.html>)

mutatható ki a legkisebb arány. Magyarország a középmezőnyben helyezkedik el a szén-dioxid kibocsátás kapcsán.

Az áruk és szolgáltatások nyújtásához felhasznált energia a nagykereskedelemben

**AZ ÁRUK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSÁHOZ
FELHASZNÁLT ENERGIA A KÖZÉP-KELET-
EURÓPAI TÉRSÉG NAGYKERESKEDELMÉBEN
(KILOGRAMM OLAJJEGYENÉRTÉK (KGOE) EGY
FŐRE VETÍTVE**

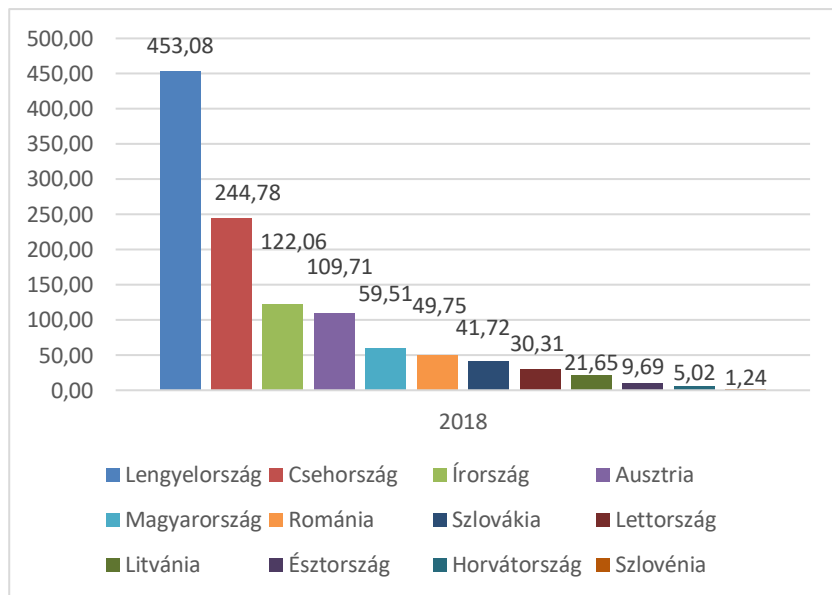
Forrás: Eurostat - ENV_AC_PEF/AFP

A 2016 és 2018 közötti nettó energiafogyasztás egy főre jutó KGOE (kilogramm olajjegyérték) adatai szerint az EU 27 államai

nagykereskedelmi szinten 2017-ben érték el a legmagasabb értéket, habár ez nem tér el jelentősen a másik két év értékeitől.

Energiafogyasztási adók a nagykereskedelemben

ENERGIAFOGYASZTÁSI ADÓK ÖSSZEGE A KÖZÉP-KELET-EURÓPAI TÉRSÉG NAGYKERESKEDELMÉBEN (MILLIÓ EURÓ)

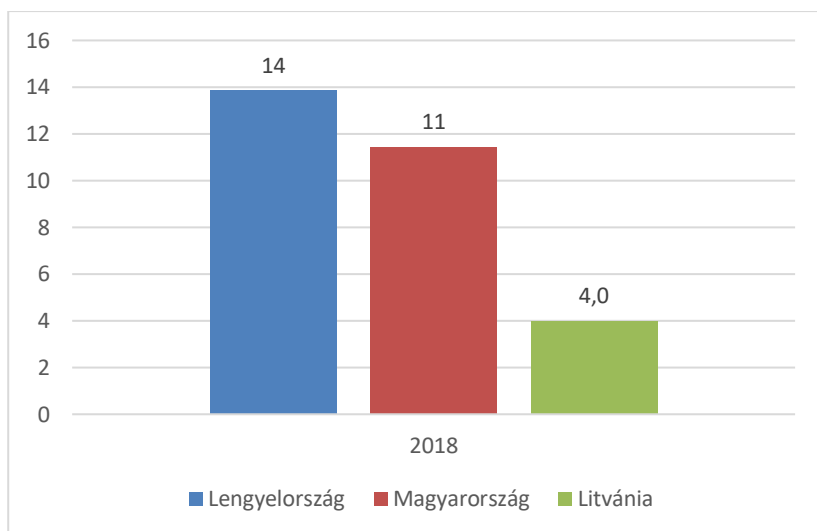
Forrás: Eurostat - ENV_AC_TAXIND2

Ugyanezen országok körében a nagykereskedelmi energiafogyasztási adók legnagyobb mértékét magasan Lengyelország tudhatta magáénak 2018-ban. Csehország érte el a

második legnagyobb bevételt. A legalacsonyabb összeget Szlovénia gyűjtötte össze.

Szennyezési adók a nagykereskedelemben

**SZENNYEZÉSI ADÓK ÖSSZEGE A KÖZÉP-KELET-
EURÓPAI TÉRSÉG NAGYKERESKEDELMÉBEN
2018 (MILLIÓ EURÓ)**

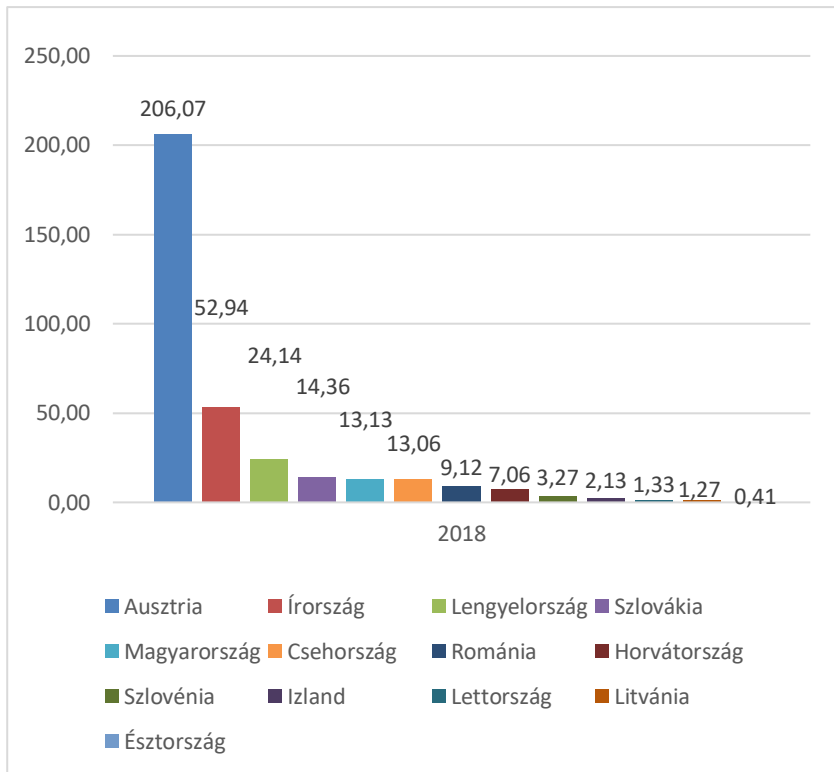

Forrás: Eurostat - ENV_AC_TAXIND2

A szennyezési adókat figyelembe véve Lengyelország és Magyarország kapta ezekből a legnagyobb bevételt, valamint Litvánia is az első között van. Észtország és Szlovénia szennyezési adók összegéből befolyt bevétele a legkevesebb.

Szállítási adók

SZÁLLÍTÁSI ADÓK A KÖZÉP-KELET-EURÓPAI TÉRSÉG NAGYKERESKEDELMÉBEN 2018 (MILLIÓ EURÓ)

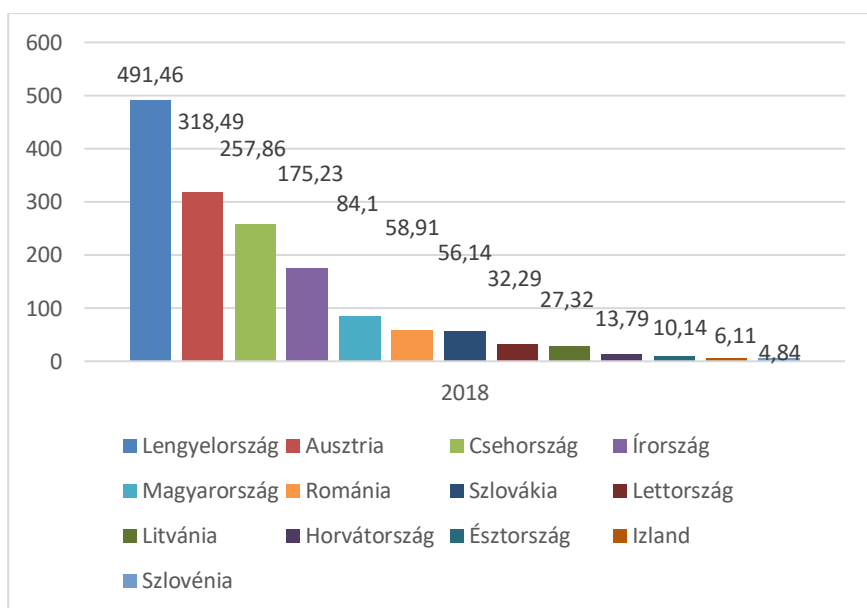
Forrás: Eurostat - ENV_AC_TAXIND2

A szállítási adók 2018-as adatait tekintve, ezen adó Ausztriának nagy bevételt jelentett, valamint Írország is meghatározó bevételre

tett szert ilyen jellegű forrásokból. Magyarország ezzel szemben ilyen járulékokból alacsony jövedelmet tudhatott magáénak.

Összevont környezetvédelmi adók

**ÖSSZEVONT KÖRNYEZETI ADÓK A KÖZÉP-
KELET-EURÓPAI TÉRSÉG
NAGYKERESKEDELMÉBEN 2018 (MILLIÓ EURÓ)**

Forrás: Eurostat - ENV_AC_TAXIND2

Az összevont környezetvédelmi adók legnagyobb mértékét Lengyelország és Ausztria kapta. Csehország is hasonlóan meghatározó bevételt szerzett ezekből az adókból. Magyarország

környezetvédelmi adókból származó bevétele az említett országokhoz hasonlóan viszonylag magas volt.

További információkért keresse fel honlapunkat:

www.zoldkereskedelem.hu.

Logisztikai és Könnyűipari Dolgozók Szakszervezete
/LKDSZ/

1046 Budapest, Pálya utca 20. II./7.

www.zoldkereskedelem.hu

A kiadvány a GINOP-5.3.5-18-2020-00169 azonosítószámú
projekt keretében készült.

Logisztikai és
Könnyűipari
Dolgozók
Szakszervezete